

ประโยค ป.ธ. ๕
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๑. พระเถระจงกรมกลับไปกลับมาในที่นั้นนั่นแล ฯ เศรษฐีกล่าววาท่านจงกรมอยู่จักได้อะไร แม้นั่งด้วยบัลลังก์ในอากาศ ก็จักไม่ได้เช่นกัน ฯ พระเถระจึงนั่งคู่บัลลังก์ ฯ ลำดับนั้น เศรษฐีกล่าวกะท้าวว่า ท่านนั่งในอากาศจักได้อะไร แม้นายินที่ธรณีหน้าต่างก็จักไม่ได้ ฯ พระเถระได้ยืนอยู่ที่ธรณีแล้ว ฯ ลำดับนั้น เขากล่าวกะท้าวว่า ท่านยืนที่ธรณี จักได้อะไร แม้นั่งหวนควันก็จักไม่ได้เหมือนกัน ฯ แม้พระเถระก็นั่งหวนควันแล้ว ฯ ปราสาททั้งสิ้นได้มีควันเป็นกลุ่มเดียวกัน ฯ อาการนั้น ได้เป็นเหมือนเวลาที่เอาเข็มแทงตาทั้ง ๒ ของเศรษฐี ฯ เศรษฐีไม่กล้าวาท้าวว่า แม้นท่านให้ไฟโพลงอยู่ก็จักไม่ได้ เพราะกลัวไฟไหม้เรือน แล้วคิดว่า สมณะนี้ จักเป็นผู้เกี่ยวข้องอย่างสนิท ไม่ได้แล้ว จักไม่ไป เราจักให้ถวายขนมแก่ท่านขึ้นหนึ่ง ดังนี้แล้ว จึงกล่าวกะภรรยาว่า นางผู้เจริญ เธอจงทอดขนมขึ้นเล็กๆ ขึ้นหนึ่ง ให้แก่สมณะแล้ว ส่งท่านไปเสียเถอะ ฯ นางหยอดแป้งลงในถาดกระบือวงนิกเดียวเท่านั้น ฯ แป้งนั้นเป็นขนมขึ้นใหญ่ ได้พองขึ้นเต็มทั่วทั้งถาด ตั้งอยู่แล้ว ฯ เศรษฐีเห็นเหตุนั้น กล่าววาท้าวว่า หล่อนคงจักหียบแป้งมากไป ดังนี้แล้ว ตักแป้งน้อยหนึ่งด้วยมูมทัพพีแล้ว หยอดเองทีเดียว ฯ ขนมเกิดใหญ่กว่าขนมขึ้นก่อน ฯ เศรษฐีทอดขึ้นใดๆ ด้วยอาการอย่างนั้น ขนมขึ้นนั้นๆ ก็ยิ่งใหญ่โตทีเดียว ฯ เขาเบื่อหน่าย จึงกล่าวกะภรรยาว่า นางผู้เจริญ เธอจงให้ขนมแก่สมณะนี้ขึ้นหนึ่งเถอะ ฯ เมื่อนางหียบขนมขึ้นหนึ่งจากกระเช้า ขนมทั้งหมดก็ติดเนื่องเป็นอันเดียวกัน ฯ นางจึงกล่าวกะเศรษฐีว่า นาย ขนมทั้งหมดติดเนื่องเป็นอันเดียวกันเสียแล้ว ดิฉัน ไม่สามารถทำให้แยกกันได้ ฯ แม้เขากล่าวว่า ฉันจักทำเอง แล้วก็ไม้อาจทำได้ ฯ

๒. คนแม่ทั้ง ๒ ช่วยกันจับที่ริม แม่ดึงออกอยู่ ก็ไม่อาจให้แยกออกจากกันได้เลย ฯ ครั้นเมื่อเสร็จธุณั้นพยายามอยู่นั้นเองกับขนมทั้งหลาย เหนือก็ไหลออกจากสระระ ความหิวกระหายก็หายไป ฯ ลำดับนั้น เขากล่าวกะภรรยาว่า นางผู้เจริญ ฉันไม่มีความต้องการขนมแล้ว เธอจงให้แก่สมณะเถิด ฯ นางฉวยกระเช้าแล้วเข้าไปหาพระเถระ ฯ พระเถระแสดงธรรมแก่คนแม่ทั้ง ๒ กล่าวคุณพระรัตนตรัย แสดงผลทานที่บุคคลให้แล้วเป็นต้น ให้เป็นดังพระจันทร์ในพื้นท้องฟ้าว่า ทานที่บุคคลให้แล้วย่อมมีผล ยัญที่บุคคลบูชาแล้ว ย่อมมีผล ฯ เศรษฐีครั้งฟังธรรมนั้นแล้ว มีจิตเลื่อมใส กล่าวว่า ท่านผู้เจริญ ท่านจงมาฉันฉันบนบัลลังก์นี้เถิด ฯ พระเถระกล่าวว่า มหาเศรษฐี พระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทับนั่งในวิหารกับภิกษุ ๕๐๐ รูป ด้วยตั้งพระเหตุที่ยว่า จักเสวยขนม เมื่อท่านมีความชอบใจ เศรษฐี ท่านจงให้ภรรยาถือเอาขนมและวัตถุอื่นมีน้ำมันเป็นต้น พวกเราจักไปสู่สำนักพระศาสดา ฯ เศรษฐีกราบเรียนถามว่า ก็บัดนี้พระศาสดาประทับอยู่ ณ ที่ไหนเล่าขอรับ ฯ พระเถระตอบว่า ประทับอยู่ในพระเชตะวันวิหาร ในที่สุดแห่งที่ ๔๕ โยชน์จากที่นี่ เศรษฐี ฯ เศรษฐีถามว่า ท่านผู้เจริญ พวกเราจักไปสิ้นหนทางไกลมีประมาณเท่านี้ จักไม่ล่วงเลยเวลาอย่างไร ฯ พระเถระตอบว่า มหาเศรษฐี เมื่อท่านมีความชอบใจ เราจักนำพวกท่านไปด้วยกำลังของตน หัวบันไดที่ปราสาทของพวกท่าน จักมีในที่ของตนนี้เอง แต่เชิงบันไดจักมีที่ซุ้มประตูพระเชตะวัน เราจักนำไปสู่พระเชตะวัน โดยกาลชั่วเวลาลงจากปราสาทชั้นบนไปยังชั้นล่างเท่านั้น ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๕
แปล ไทยเป็นมคธ

๑. เถโร ตสฺมีเอว จานเณ อปรปรํ จงฺกมิ ฯ เสฏฺฐิ จงฺกมนฺโต
 ก็ ลภิสฺสตี อากาเส ปลฺลงฺเกน นิสฺสึทฺนฺโตปิ น ลภิสฺสตีเยวติ อาท ฯ
 เถโร ปลฺลงฺกํ อากฺขิตฺวา นิสฺสึทฺติ ฯ อถ นํ อากาเส นิสฺสินฺโน ก็ ลภิสฺสตี
 อากนฺตฺวา วาตปानอุมฺมาเร จิตฺตปิ น ลภิสฺสตีติ อาท ฯ เถโร อุมฺมาเร
 อญฺจาสี ฯ อถ นํ อุมฺมาเร จิตฺตํ ก็ ลภิสฺสตี ฐฺมาณฺโตปิ น ลภิสฺสตีเย
 วติ อาท ฯ เถโรปิ ฐฺมาณิ ฯ สกฺลปาสาทิ เอกธฺมโม อโหสิ ฯ เสฏฺฐิจิน
 อกฺขิณํ สฺตฺติยา วิชฺฌนกาโล วิย อโหสิ ฯ เกหฺขณฺณายนภเยน ตํ ปชฺชณฺโตปิ
 น ลภิสฺสตีติ อวตฺวา อยํ สมโณ สฺตฺตฺจ ลคฺโค อลทฺธา น คมิสฺสตี
 เอกมสฺส ปุริ ทาเปสฺสามิตฺติ ภริยํ อาท ภทฺเท เอกํ ชุทฺทกปฺปวํ ปจฺติวา
 สมณสฺส ทตฺวา อฺยโยเชหิ นนฺติ ฯ สว โลกํเอว ปิฏฺฐํ กปลฺลปาคิยํ
 ปกฺกจิปิ ฯ มหาปฺปวํ หุตฺวา สกฺลปาคี ปฺปเรตฺวา อฺพทฺฐมาโต อญฺจาสี ฯ
 เสฏฺฐิ ตํ ทิสฺวา พหุํ ตยา ปิฏฺฐํ คหิตํ ภวิสฺสตีติ สยเมว ทพฺพิกณฺเณน
 โลกํ ปิฏฺฐํ คเหตุวา ปกฺกจิปิ ฯ ปฺปวํ ปฺปริมปฺวโต มหนฺตโร ชาโต ฯ เอวํ
 ยํ ยํ ปจฺติ โส โส มหนฺตมหนฺโตว โหติ ฯ โส นิพฺพิณฺโน ภริยํ อาท
 ภทฺเท อิมสฺส เอกํ ปุริ เทหิติ ฯ ตสฺสา ปจฺฉินฺโต เอกํ คณฺหนฺติยา
 สพฺเพ เอกาทฺธา อลฺลียีสุ ฯ สว เสฏฺฐิ อาท สามิ สพฺเพ ปฺปวา เอกา
 พฺทฺธา วิสุํ กาคุํ น สกฺโกมิตฺติ ฯ อหํ ภริสฺสามิตฺติ โสปิ กาคุํ นาสกฺจิ ฯ

๒. อุโภปิ ชนา โภภฺยิ คเหตุวา กทฺตฺนฺตฺวาปิ วิโยเชตฺถุํ นาสกฺขีสุ
 เอว ฯ อถสฺส ปฺปเวหิ สทฺธิ วายมฺนตฺสเสว สรีโรโต เสทา มุจฺจิสฺสุ
 ปิปาสา อฺพจฺฉิซฺชิ ฯ ตโต ภริยํ อาท ภทฺเท น เม ปฺปเวหิ อตฺโถ
 สมณสฺส เทหิติ ฯ สว ปจฺฉิ อาทาย เถโร อฺปสงฺกมิ ฯ เถโร อฺภินฺนํปิ
 รมฺมํ เทเสตี ตินฺณํ รตนานํ คุณฺมํ กเถสิ อตฺถิ ทินฺนํ อตฺถิ ยิฏฺฐนฺติ

ทินนทานาทินี ผลั คคณตเล จนนท์ วีย ทสุเสถี ฯ ตั สุตวา ปสนนจิตโต
 เสฏฐิ ฆนเต อาคนตวา อิมสฺมี ปลลงเก นิสิตฺตวา ปริภุชชถาติ อาห ฯ
 เถโร มหาเสฏฐิ สมมาสมพุทฺโธ ํปุเว ขาทิสฺสามีติ ปณฺหิ ภิกฺขุสฺเตหิ
 สทฺธี วิหารเ นิสินฺโน ตุมหากํ รุจฺยา สติ เสฏฐิ ภริยํ ํปุเว จ จีราทีนึ
 จ คณฺหาเปถ สตฺถุ สนฺติกํ คมิสฺสามาติ อาห ฯ กหํ ปน ฆนเต เอตฺรหิ
 สตฺถาติ ฯ อิตฺโต ปณฺจจตฺตาฬิสโยชนมตฺถเก เขตฺวณวิหารเ เสฏฐิฉิตี ฯ
 ฆนเต กาลํ อนตฺติกมิตฺวา เอตฺตํ อทฺธานํ กถํ คมิสฺสามาติ ฯ มหาเสฏฐิ
 ตุมหากํ รุจฺยา สติ อหํ โว อตฺตโน พเลน เนสฺสามิ ตุมหากํ ปาสาเท
 โสปาณสีสํ อตฺตโน จาเน เอว ภวิสฺสติ โสปาณปริโยसानํ ปน
 เขตฺวณทวารโกฏฺฐเก ภวิสฺสติ อุปริปาสาทา เหฏฺฐาโถตฺรณกาลมตฺเตเนว
 เขตฺวณํ เนสฺสามีติ ฯ
